Bharati Vidyapeeth's

NEW LAW COLLEGE, SANGLI

Bharati Vidyapeeth Bhavan, Rajwada Chowk, Sangli- 416 416

Phone : 0233-2377256, **FAX:** 0233-2326372, **Please Visit our Website-** www.bharatividyapeeth.edu

E-Mail : bvnlcs@yahoo.co.in, nlcsangli@bharatividyapeeth.edu

ACCREDITED WITH GRADE A NAAC BENGALURU

Editor : Dr. Pooja Narwadkar

Executive Editor : Prof. Smita Adimani

Executive Member : Prof. Sanjeevkumar Sable

AVE NEWS

COLLEGE MAGAZINE

YEAR - 2018-19

Prof. Dr. J.F. Patil & Hon. Vishwas Utagi paying tribute to photograph of Hon. Dr. Patangrao Kadam at Inaugural a National Seminar.

Hon. Prof. Dr. Ashok Yende Inaugurating National Seminar by Lamp Lightening.

Publication of research journal of National Seminar by dignitaries.

Our Inspiration

Hon'ble Dr. Patangrao Kadam

M.A, L.L.B., Ph.D.

Founder, Bharati Vidyapeeth
Chancellor, Bharati Vidyapeeth University, Pune

College and Facilities

Bharati Vidyapeeth's New Law College, Sangli, has been accredited with a **CGPA of 3.11 with A Grade** in the first cycle of NAAC accreditation , is one of the units of Bharati Vidyapeeth, Pune affiliated to Shivaji University Kolhapur. It was established in the year 1997 with the object of providing legal professionals and social engineers to fulfill the dream of *' Social Transformation though Dynamic Education'* of Hon'ble Dr. Patangrao Kadam, Founder of Bharati Vidyapeeth, Pune and the Chancellor of Bharati Vidyapeeth University, Pune.

Sangli is an important city in the State of Mahrastrata, having a wide network of private businesses, trade centers, wide government and co-operative sectors. This has led to an increasing demand for legal experts and professionals. The factor such as consumerism, increased awareness of legal rights has resulted into the need for responsible advocacy. The college has been working to meet demand of society and students desirous of studying law, to bring the dynamic knowledge of law within the reach of common man and thereby to bring social transformation.

In a short span, college has taken meticulous efforts to prove its distinct image as innovative institution imparting legal education. From very inception, the college has won the appraisal of students, parents, and legal luminaries as premier legal institution in Shivaji Universtity, Kolhapur. The college has progressed in every perspective of legal education.The list of star alumni show the contribution of the college in national development.

Initially in 1997, the college commenced the Under-Graduate Three Years Law course (LL.B.). The Five Years Law Course with the increasing demand for post higher secondary education was started with the recognition of Government of Maharashtra and approved by the apex body Bar Council of India in 2001-02. Recently the college has also made available few short term courses in collaboration with Adult and Continuing Education Department, Shivaji University Kolhapur.

The college with its salient features such as enriched library with internet and other facilities, well qualified staff, Intensive study programs, innovative teaching methods, remedial coaching and short term courses, social commitment through extension activities has achieved remarkable status.

- VISION -

Quality Legal Education for Professional Competencies and Social Transformation

- MISSION -

Imparting quality and value based legal education to nurture students with Advocacy skills, ethics and Social orientation

OBJECTIVES:

a) To maintain quality, encourage and achieve excellence in legal education.
b) To provide competent legal professionals to the society.
c) To make students conversant with the administration of justice
d) To inculcate values amongst students to play an important role in nation building.
e) To make consistent efforts to spread legal awareness and provide free legal aid, advice to the society at large.
f) To provide and enhance access to knowledge of law for the underprivileged sections of the society.

Editorial...

Dear Students,

We always feel proud to give you the recent updates of activities conducted in the college, achievements of our students, faculty members and progress report of the institution through the news letter Avenews. However, I am happy to inform you that the college decided to publish Avenews as an yearly students magazine from the academic year 18-19. This initiative will definitely provide a platform for the students to express their views and opinions .Moreover, it will encourage the students for creative and critical writing.

It gives me immense pleasure because these efforts are always appreciated by our parent institution who take care of every unit of Bharati Vidyapeeth.The establishment of this college was itself the outcome of the vision of our Late founder Dr. Patangrao Kadam who has planted this unit and at every stage of its progress it was duly taken care with utmost love. This Fatherly image was the real inspiration for all of us .We have an imparable loss with his sad demise .He was not only founder of this Bharati Vidyapeeth University but was 'Karta Karvita' of every unit of this Bharati family .

We pay Homage to his golden memories attached with the college and pray God to rest his soul in peace.We all together will work relentlessly hard to make all his dreams come true in near future and promise to work for excellence.

Thank You,

Dr. Pooja Narwadkar
Principal,
BV's New Law College, Sangli

PROTECTION OF THE RIGHTS OF THE DISADVANTAGED GROUPS IN INDIA – WHETHER A MYTH OR REALITY?

India is a home for a large population belonging to various castes, creed, race and religion . So also our society is divided into different classes depending mostly upon the religious and economic criteria, to which an individual belongs.Hence , in our society we usually see discrimination and oppression of one class (i.e., belonging to the upper class) practised on the people belonging to the other (i.e. lower class) or upon the disadvantaged group.

Here firstly it becomes important to understand what is meant by disadvantaged group? Who come under this class?

In common understanding , people who are easily susceptible to physical and emotional injury or subject to criticism or in a less advantaged position in any society may be defined as vulnerable or disadvantaged people. Further it can be said that , due to adverse socio-economic cultural and other practises present in each society , these people find it difficult many a times to exercise their human rights fully.

Who are they?

Groups that experience a higher risk of poverty and social exclusion than the general population , ethnic minorities, migrants, disabled people , the women, homeless , isolated elderly people and children often face difficulties , that can lead them to disadvantaged position as they are usually unable to claim even their basic human rights or rise their voice against the oppressor.

This is the position not only in our country but a practise found all over the world .Hence in order to halt such discriminatory practise to abate the suffering and miseries of the disadvantaged group, the international community of various nations have adopted various documents and enacted very many laws to protect the interest of the disadvantaged group.

Our constitution has very many provisions articulated to protect the interest and rights of such vulnerable class. There are many provisions under article 14,15(1), 16, 17, 19, 21, 23,24 etc., which are enacted to serve the purpose and achieve the goal of making the rights available to each and every citizen so that they enjoy their life to the fullest.

Even the state in the governance of the nation has to follow the Directive Principles and articles like 39, 42, 39(e), 41, 45, 47 etc. are enshrined to protect the interest of the

disadvantaged group.

So also there are very many enactments viz.

* The Dowry Prohibition Act 1961
* The Sexual Harassment of women at workplace (Prevention, Prohibition & Redressal) Act 2013
* Protection of women from Domestic Violence Act 2005
* Right to Education Act 2009
* Maintenance and Welfare of Parents and Senior citizens Act 2007
* Indian Lunacy Act 1912
* Persons with Disability Act 1995
* Mental Health Act 1992

These enactments are not exhaustive but there are also various other enactments where in, provisions are made for the protection of the disadvantaged group in various ways.

Thus, the above mentioned constitutional provisions , enactments and laws clearly show that, there are numerous laws for the protection of the interest of the disadvantaged group. But in the real sense whether these rights and provisions are really protecting the disadvantaged group? The answer to this is negative, as the factual situation in the country clearly shows a grim picture ,where the women, children, elderly ,handicapped , stateless ,till date suffer in one way or the other at the hands of the progressive section of the society.

To conclude it can be said that, only enactment of the rights in black and white is not enough, they should be factually enjoyed by the people and if they are infringed they should have the capacity to make a claim in the court of law. But this is not actually possible in our country when we are speaking in the context of the disadvantaged groups mainly, due to lack of proper infrastructure, political influence, societal structure, illiteracy, poverty and the like.

It is only through the mass social change occurring in the mind-set of the community and proper enforcement machinery with a strong watchdog agency , the right of the disadvantaged group could be protected and equality achieved in reality.

Prof. Rashmi Arwattigi

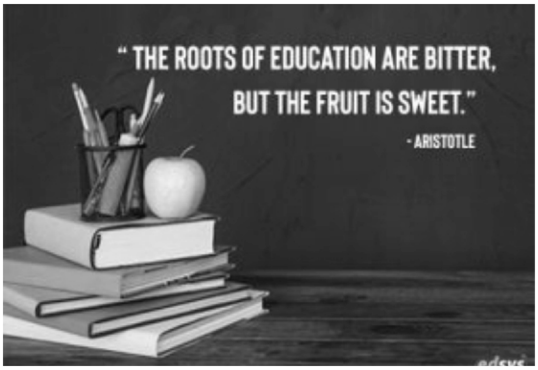

SIGNIFICANCE OF CONSTITUTION DAY

We celebrate Constitution Day on 26th day of Nov. Of each year.Formarly ,it was celebrated as LAW DAY, is a National day to celebrate the role of law and its contribution to the freedoms that we Indians enjoy. A day aim to route and remind everyone that we should appropriate the liberties and cultivate grate respect for the law which isvital to our democratic way of life .Law is a rout to justice and peace.We need it because; we don't live without these rules in societies.

On 26th November, 1949 Constitution of India was adopted and enacted. after a journey of for two years, 11 month and 18 days. A document was created which changed the fate for millions of people and is not less than religious scripture of a holy book.

It was an outcome of endless hard work, dedicating, discipline and courage of the members of the Constituent Assembly that a document was produced which is now regarded as 'Law of the Land' and gives dignity to every Indian citizen. Thus, itis a moment of proud and joy for every citizen as Indian Celebrates 69th Constitution Day.

According to my own opinion we should remember that we should not only celebrate the constitution day, but we must realize the importance of the principles mentioned in the constitution. Even today, we see that the treatment given to the girl child is very discriminatory. We should always try to cultivate the principles of equality.

Every year we celebrate 26 January as the Republic day with grate vigor and joy and recall the day when constitution came in to force in year 1950 for the protection of the citizens as well as all section of the persons.

On 19th Nov.2015, The Govt. of India declared that 26th day of November would be celebrated as Constitution day in order to honor Dr. Babasaheb Ambedkar. Since then we celebrate the Law day as constitution day. The purpose behind this seem to spread the noble thoughts of Dr. Babasaheb Ambedkar.

Sree Laxmi Mundanchery

(Pre- I)

******

'One Day Interdisciplinary National Seminar on Demonetization: The Rise or The Fall', on 9 th February, 2019

Dignitaries at a One Day National Seminar

Hon. Prof.Dr. Ashok Yende, Chief Guest, lightening the lamp at inaugural

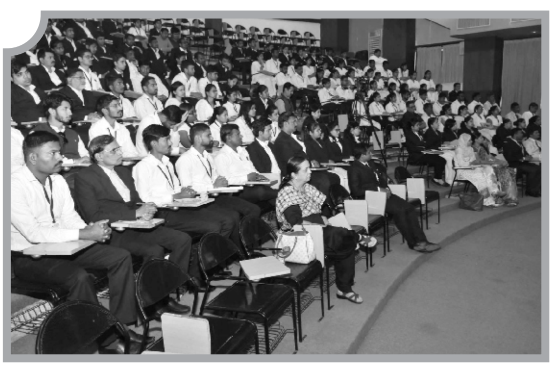

The Students and delegates at the seminar

Hon. Vishwas Utagi
a renowned Banking Expert
addresing at National Seminar

Dr. Mangala Patil felicitating
Hon. Dr. Prashant Desai

Dr. Pooja Narwadakar
felicitating
Hon. Dr.Prasannakumar

Valedictory Function

Volunteers with dignitaries at Valedictory Function

Nirbhaya Sakhi: One Day Workshop on Law Relating to Women Safety

Superintendent of Police, Sangli, Hon. Mr.Suhail Sharma inaugurating One Day Workshop on Law relating to Women Safety was on Saturday, 8th September, 2018.

Principal Dr. Pooja Narwadkar felicitated Add. S.P. Hon.Mr.Shashikant Borate, the Guest of Honor

Hon. Mr.Suhail Sharma addressing the students

Add. S.P. Hon.Mr.Shashikant Borate, addressing the students

Guest lectures

Dr. Dhupdale, Head of Department of Law, SUK delivered guest lecture, on Secularism use and misuse in of freedom of religion in India , on Monday 15th October 2018.

Adv. Vidya Pawar, Advocate, Supreme Court delivered a lecture on Avenues in Legal Profession, on 2 nd April, 2019.

Adv. Rashmi Narwadkar , Public Prosecutor & Assistant Director of Prosecution, Kohlapur on Saturday, 16,February,2019 delivered a lecture on , Prosecution Advocacy .

Adv. Mukta Dube delivered a lecture on 1st Jan 19 on Juvenile Justice Board : Procedure and Practice.

Guest lectures

Prof.P.B.Chavate delivered lecture on 10th October 2018 on Drafting, Pleading and Conveyancing.

Prof. Shreyas Kolekar delivered lecture on 29th September 2018 on Land Law Practice and Procedure for Revenue matters.

Prof.P.B.Chavate delivered lecture on 10th October 2018 on Drafting, Pleading and Conveyancing.

Adv. Vidya Pawar, Advocate, Supreme Court delivered a lecture on Avenues in Legal Profession, on 2 nd April, 2019.

Legal Awareness and Extension work

Prof. Dr. Pooja P. Narwadkar addressing at a workshop on Women Empowerment and law at Matoshri Bayabai Kadam Kanya Mahavidyalaya, Kadegaon

Prof. Dr. Pooja P. Narwadkar delivered a Lecture on PCPNDT Act at Shivaji University Kolhapur

Adv. S.R.Mirje (SPP) delivering a Lecture on POCSO Act, 2012 Jaisingpur Court, Jaisingpur Dist- Kolhapur

Prof. Dr. Pooja P. Narwadkar
guided on Counseling
of Juvenile Delinquents
at Disha Project at S.P. Office, Sangli

Prof. Sanjay Jayram Aher
as a resource person for
preparation of family court judge exam
at Advocates Bar Association
District Court Sangli

Prof. Sejal Shah
delivered a lecture on
Forensic science and
Criminal Investigation
at S.P. Office Sindhudurga

Adv. S.R.Mirje (SPP)
guided on Criminal Justice System
at S.G. University, Jaisingpur
Dist- Kolhapur

Prof. Sanjay J. Aher
as resource person
guided on Bioethics in
Clinical Research
at BVDU College of Nursing, Sangli

Adv.S.R.Mirje (SPP)
Subject- Lecture on Child rights
and legal protection
at Jayvijay Highschool,
Jaisingpur

Prof. Dr. Pooja P. Narwadkar
inaugurated a workshop on
Right to Information
by Indian Medical Association, Miraj

Adv.S.R.Mirje (SPP)
enlighten on right to
Education of Children
at Madhyamik Ashram Shala,
Shirol Dist-Kolhapur

Adv.S.R.Mirje (SPP)
Lecture on rights of
Senior Citizens
at Rajarshi Shahu Vachan Mandir,
Shirol Dist-Kolhapur

NSS activities

Tree plantation Drive

Dr. B.L.Waghamare addressing
on World Disabled day
on 3rd December, 2018

Voters awareness program regarding
use of EVM.

FDP

The resource person of the workshop Mr. Inamdar Librarian, (retd.) guiding the staff members

Dr. Sapana Dev guiding at FDP on Reseach Methodology

Resource person guiding the participants

Staff Member's at One day Faculty development Programme

Lead College Activity

Hon. Adv. Vaibhav Salunkhe,
(Cyber Law Expert) delivering lecture on
'Cyber Crime and Challenges
before investigation agencies'
on 11th October, 2018

Add. S.P.Hon. Shashikant Borate
awarding certificate to
a student participant

Superintendent of Police, Sangli,
Hon. Suhail Sharma
awarding certificate to
a student participant

Superintendent of Police, Sangli,
Hon. Suhail Sharma
addressing the
student participants

Student Analyzer Program

An innovative attempt to explore the students' abilities through Student Analyzer Program

The student Analyzer program was conducted from 11th August to 28th August 2018.It was conducted with the objective to discover and expose different skills of newly admitted students of the First year, which can be used as a basis to decide further teaching strategies. In this program different activities were conducted to test the skills like Group discussion, Social Awareness, Argumentation, Research ability, presentation, Technological knowledge and Linguistic skills. The students actively participated in the activities .The results of this program are really helpful to groom the students for the legal profession. The students' response for the program was very positive; even they appreciated the college's efforts in their feedback and expressed their satisfaction regarding it on the occasion of valedictory of the program.

Group Song and Poem Recitation Competition 18-19

Interclass PPT Presentation Competition 18-19

Preamble recitation competition

Skit Competition 1st March,2019

Day Celebrations

Stupendous response to the celebration of the 4th International Yoga day

Shahu Jayanti observed on 26th June, 2018

Teachers Day Celebration 18-19

Vachan Prerna Din celebrated on Saturday, 15th October 2018.

Day Celebrations

Celebration of National Unity day on Sardar Vallabhbhai Patel Jayanti on 31st Oct, 2018.

Savitribai Phule Jayanti celebrated on 6th January 2019.

Swami Vivekanand Jayanti celebrated on 12th January 2019.

Prakrutik Chikitsa Day celebrated in the college.

Annual Prize Distribution And Fare Well

Convocation Ceremony

Principal, Dr.Pooja Narwadkar, Presenting the annual report of the college.

Hon. Dr. H.M.Kadam felicitating **Hon.Dr. D. R. More**

Hon. Dr. H.M.Kadam awarding the degree certificate to a student.

Hon.Dr.Krantikumar Patil awarding the degree certificate to a student.

Photo Gallary

Freshers party

Human Rights day

Inauguration of Lok Rajya Readers Campaign

Principal, Dr. Pooja Narwadkar felicitating
District Collector, Hon.Mr.Vijay Kalam Patil

District Collector, Hon.Mr.Vijay Kalam Patil
addressing the students.

Hon .Mrs.Varsha Patole
(District Information Officer)
addressing the students .

Mahiti Doot

The students of the college participated in Mahiti Doot campaign organized by District Collector office .

Parents meet

Parents attending the Meet

Principal, Dr.Pooja Narwadkar, felicitating the guest, **Hon.Manish Patil** for parents meet

Oldage Home Visit

Courtesy visit

Principal, Dr. Pooja Narwadkar, felicitating ,
Hon.Vishwas Nagare Patil ,IG

Courtesy visit of
Hon.Vishwas Nagare Patil IG

Honorable VC Dr. Devanand Shinde
conversing with the students

Principal, Dr. Pooja Narwadkar, felicitating
Hon. Devanand Shinde,
Vice Chancellor Shivaji University

Study tour to Gujrat High court and Foreignsic Lab at Ahmadabad

Environmental Study Tour to Ratnagiri

सायबर गुन्हेगारीचा वाढता धोका आणि आपण...

● योगिनी विजय बाबर,
माजी विद्यार्थीनी

मोबाईलच्या एका क्लिकवर आपण सामावले आहोत. यात ग्रामीण, शहरी शिकलेले, बिनशिकलेले असा काही फरक नाही. ज्याला मोबाईल स्मार्टली वापरता येतो, फटाफट कमेंटी आणि पोस्टी टाकता येतात, असा प्रत्येकजण सोशल मिडीयाच्या दुनियेत भाव खावून जातो.
आपल्या अवतीभवती खूप काही बदलत असते, डिजीटलायझेशन हे जितके स्वागतार्ह आहे, तितकेच ते जबाबदारीचे आहे. हा फरक लक्षात घेवूनच त्याचा वापर झाला तरच तो उपयुक्त ठरु शकतो.

....

स्मार्टफोन माहित नाही वा वापरत नाही असे घर आणि घरातील सदस्य शोधूनही सापडणार नाहीत. 21 व्या शतकाच्या उंबरठयावर असणारे आपण विज्ञान युगासोबतच माहिती आणि तंत्रज्ञानाच्या विश्वाचे सहभागीदार आहोत. मोबाईलच्या एका क्लिकवर आपण सामावले आहोत. यात ग्रामीण, शहरी शिकलेले, बिनशिकलेले असा काही फरक नाही. ज्याला मोबाईल स्मार्टली वापरता येतो, फटाफट कमेंटी आणि पोस्टी टाकता येतात, असा प्रत्येकजण सोशल मिडीयाच्या दुनियेत भाव खावून जातो. 2019 हे वर्ष डिजीटल तंत्रज्ञानाच्या दृष्टीने तसे परीक्षेचे आणि आव्हानात्मकच ठरणारे आहे. डिजीटलायझेशन हे जितके स्वागतार्ह आहे, तितकेच ते जबाबदारीचे आहे. हा फरक लक्षात घेवूनच त्याचा वापर झाला तरच तो उपयुक्त ठरु शकतो.

2014 च्या सार्वजनिक निवडणुकांमध्ये सोशल मिडीयाचा सर्वाधिक प्रभावी वापर करताना नव मतदारांना आकर्षित करीत भाजपा सत्तेत आली. याच सोशल मिडीयामुळे आता सत्ताधाऱ्यांकडून झालेल्या छोट्या मोठ्या चूका सामान्य मतदारांपर्यंत कमीत कमी वेळेत पोहोचू लागल्या. एका राज्यातील कहाणी दुसऱ्या राज्यात सहजपणे माहित होवू लागली. सोशल मिडीयाच्या प्रभावी प्रचार तंत्रामुळेच भाजपाला 2019 मध्ये पुन्हा एकदा एकहाती सत्ता स्थापन करण्यासा मदत झाली. निवडणुकांच्या प्रचरकाळात आणि नंतर निकालावर कमेंटस करताना आपापल्या पक्षाला सपोर्ट करणाऱ्या संदेशाची देवाणघेवाण मोठया प्रमाणात होवू लागली. यातून खऱ्या आणि खोट्या किस्स्यांनी सायबर क्राईमला मात्र एक प्रकारे आमंत्रणच मिळाले. सोशल मिडीयावरुन पसरल्या जाणाऱ्या अफवा, खोटे वृत्त रोखणे आणि ते पुढे फॉरवर्ड न करणे हेच सायबर विभागापुढील महत्वाचे आव्हान आहे आणि सोशल मिडीया वापरकर्त्यांची नैतिक जबाबदारी आहे.

सार्वजनिक निवडणुका आणि त्यात होणारा सोशल मिडीयाचा मोठया प्रमाणात वापर पाहता प्रत्येकालाच खरी पोस्ट आणि खोटी पोस्ट, बदनामीकारक आणि अडचणीत आणणारा मजकूर याची खातरजमा करता येणे खूपच आवश्यक बनले आहे.

केंद्रसरकार, सुरक्षा यंत्रणा, फेसबुक, व्हॉटस ॲप, ट्विटर, इन्स्टाग्राम याशिवाय अन्य सोशल मिडीया सेवा पुरवणाऱ्या कंपन्यांनीही आता फेक न्यूज, अफवा याबाबत नियंत्रण ठेवण्यासाठी स्वतंत्र यंत्रणा उभी केली आहे. सायबर क्राईमची व्यापकता पाहता हा विषय फक्त एखादा संदेश,

कमेंटस पास करणे इतका मर्यादित नाही. तर अनेकदा आपल्याला आलेला एखादा व्हिडीओ, मेसेज आपल्यालाही अडचणीत आणू शकतो. न्यायालयाच्या सतर्कतेमुळे आता सायबर क्राईमविरोधातले कायदे एकीकडे सक्षम होत आहेत तर दुसरीकडे तुम्ही आ ॅनलाईन झाल्यापासून आ ॅफलाईन होईपर्यंत काय काय करता, कोणत्या साईटसला भेट देता, कोणाला फॉलो करता, कोणाशी चॅट करता, या प्रत्येक ॲक्शनवर अनेक हॅकर्सचा जागता पहारा असतो. आपली मुले अशा हॅकर्सला बळी पडून भलतेच काही करीत नाहीत ना, दिवसभरातला किती वेळ ते आ ॅनलाईन असतात, मोबाईल, लॅपटॉपवर ते काय करतात याची संपूर्ण नसली तरी किमान माहिती पालकांना असायलाच हवी.

सायबर क्राईमच्या आकडेवारीनुसार देशभरात घडणाऱ्या सायबर क्राईमपैकी 70 टक्के गुन्हे हे मोबाईलच्या माध्यमातूनच केले जातात. त्यात आर्थिक फसवणुक, हॅकींग, फेक कॉल्स, बदनामी, व्हॉटस ॲप, फेसबुकच्या माध्यमातून अश्लिल मेसेज, फोटो, व्हिडीओ शेअर करणे, फोटोशॉपच्या ट्रिक्स वापरुन एखाद्याचे फेक अकॅाउट तयार करणे आदी सर्व प्रकारांचा समावेश आहे. खासगी संदेश सार्वजनिक करण्याची भीती दाखवून ब्लॅक मेंलिंग करणे, पैशाची, शरीरसुखाची मागणी करणे असे गुन्हे घडतात. आपला आपल्या कुटूंबियांशी, मित्र मैत्रीणींशी मनमोकळा संवाद असणे याकरीताच महत्वाचे असते. एखादी गोष्ट, आपल्याकडून कळत नकळत झालेली चूक आपण थेट पालकांशी बोलू शकत नाही, पण मित्र मैत्रीण, भाउ, बहिणीसोबत शेअर करु शकतो, या संवादामुळे कदाचित पुढचे अनर्थ टाळता येतात.

भारतात डिजीटलायझेशनचा वेग 2014 पासून इतक्या प्रचंड गतीने वाढला आहे की, या वेगाच्या आवेगात समाज स्वास्थ्याची सुरक्षितता ऐरणीवर आली आहे. देशभरात घडणाऱ्या गुन्हेगारीवर नजर टाकली असता सहज लक्षात येते की, गुन्हेगारांचे वय कमी होते आहे, तर गुन्ह्याची तीव्रता, क्रूरता आणि त्यातील अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा अधिकतम वापर तपासयंत्रणेच्या आवाक्याबाहेरचा होत चालला आहे. यातच आता सायबर क्राईमची मोठया संख्येने भर पडली आहे.

महाराष्ट्र पोलिसांकडे अजूनही सायबर क्राईम ब्रँच तितक्या सक्षमतेने अपग्रेड झालेली नाही. जिल्हास्तरावरील सायबर यंत्रणा पुरेशी प्रशिक्षित नाही. महत्वाचा भाग म्हणजे सायबर क्राईम अर्थातच मोबाईल, ईमेल, फेसबुक, व्हॉटसॲप या आणि इतर डिजीटल सिस्टीमच्या संदर्भात इंटरनेटद्वारा एखादा गुन्हा घडला असता अशा गुन्ह्याची तक्रार नेमकी कोणाकडे करायची याबाबतचे पुरेसे ज्ञान, प्रसार अद्याप जिल्हा पातळीपर्यंत पोहोचलेला नाही. गावपातळीवर अशा सायबर क्राईम जनजागृती सेलची उभारणी होण्याची नितांत आवश्यकता आहे. ग्रामीण भागातही सोशल मिडीयाचा वापर मोठ्या प्रमाणात होतो आहे. खास करुन गाव पातळीवरचे राजकारण हल्ली सोशल मिडीयाच्या पोस्टवरुनच अधिक गाजते वा जुंपते. याकरीताच प्रत्येक जिल्ह्याच्या ठिकाणी सायबर क्राईम अवेअरनेस प्रोग्राम तातडीने राबवण्याची गरज वाटू लागली आहे.

भारतात डिजीटलायझेशनला गती मिळाली आणि 2 जी ते 5 जी असा रोमहर्षक आणि तुफान शर्यतीचा प्रवास मोबाईल कंपन्यांमध्ये सुरु झाला. यातूनच प्रमुख मोबाईल कंपन्यांनी ट्रायच्या आदेशाकडे दुर्लक्ष करीत ग्राहकांना आपल्याकडे आकर्षित करण्यासाठी वर्षभर इंटरनेट डेटा फ्री, कॉलिंग फ्री, दिवसाला 100 ते 500 संदेश फ्री अशा अनेक ॲाफर्स लागू केल्या. अनलिमिटेड डेटा आणि मोफत इंटरनेटचा परिणाम असा झाला की, ग्राहकांनी आपल्याकडचा 90 टक्के डेटा फक्त पोर्न साईटस पाहण्यासाठी आणि त्या डाउनलोड करण्यासाठीच वापरला होता. ज्या ज्या रेल्वे, एसटी, शहर बस स्थानकांवर मोफत वायफाय सेवा पुरवण्यात आली आहे. त्याठिकाणी वायफायचा ॲक्सेस अधिकतर पोर्न पाहण्यासाठीच होतो असा खुलासा यापूर्वीच करण्यात आला आहे. यामुळे बिहार, उत्तरप्रदेश, दिल्ली येथील काही स्थानकांवरील मोफत वायफाय बंद करण्याचा निर्णय सरकारला घ्यावा लागला आहे. देशभरात महिला आणि बालिकांवर होणाऱ्या लैंगिक अत्याचारात कमालीची वाढ

झाल्याचे आणि याला मोफत इंटरनेट हे एक महत्वाचे कारण असल्याचे, न्यायालयानेही मान्य केले आहे. नुकतेच उत्तराखंड उच्च न्यायालयाने 827 चाईल्ड पोर्न साईटसवर बॅन आणला आहे. भारतात अशा पद्धतीने पोर्न साईटस बॅन करण्याची या चार वर्षातील ही दुसरी घटना. पण म्हणून बालिका वा महिलांवरील अत्याचारात घट होताना दिसत नाही.

उत्तराखंड हायकोर्टाने जुलै 2018 मध्ये दिलेल्या आदेशानुसार 827 पोर्नसाईटवर त्वरीत बंदी घालण्याचे आदेश ट्रायसह सर्व मोबाईल आणि इंटरनेट सेवा पुरवठा करणाऱ्या सर्व कंपन्यांना दिले आहेत. जर ही सेवा बंद केली गेली नाही तर लायसन रद्द करण्याचेही आदेश दिले आहेत. नुकतेच जिओ आणि एअरटेलने याचे स्वागत करीत नियमांचे पालन केले आहे.

खरे तर, उत्तराखंड हायकोर्टाने दिलेला निर्णय स्वागतार्ह असला तरी समुद्रातील दोन थेंब पाणी अडवल्यासारखाच हा निर्णय आहे. कारण जगभरात आजमितीला सर्वाधिक कमाई करणारा उद्योग म्हणून पोर्न जगाकडे पाहिले जाते. लाखोंच्या संख्येने पोर्नसाईटस उपलब्ध आहेत. एकट्या भारताचा विचार केला तरी 100 कोटींच्या या बलाढ्य देशांत सलग पाचव्या वर्षी पोर्न स्टार सनी लिओनीला इंटरनेटवर सर्वाधिक सर्च केले जाते. पोर्न साईटस पाहण्यात भारताचा जगात तिसरा नंबर लागतो. पोर्न पाहणे ही आता फक्त पुरुषांचीच मक्तेदारी राहिली नाही, तर तरुणी आणि विवाहीत महिलांकडूनही आधी उत्सुकतेने नंतर सवयीने, तर अनेकदा सक्तीने पोर्न पाहिले जाते. भले त्यांची संख्या अगदीच अल्प आहे. रेप केसेसमधील 90 टक्के गुन्हेगार पोर्नच्या आहारी गेलेले आढळतात. भारतासह जगभरात काही लाखांच्या आसपास पोर्नसाईटस प्रसारीत होतात. यातल्या सर्वांचेच होस्ट सापडणे आणि त्यांच्यावर थेट कारवाई होणे तसे कठीणच. भारतातून बंदी घालता येतील अशा हातावर मोजता येतील इतक्याच साईटस आहेत. त्यातही तांत्रिक अडचण अशी आहे, की एखाद्या सर्च इंजिनने ही बंदी मान्य केली तरी ग्राहकांना अनेक सर्च इंजिन्स उपलब्ध आहेत. शिवाय अशा क्लीप्स, व्हिडीओ शेअर करण्याचे सहजमार्गही आहेत.

उत्तराखंड हायकोर्टाने दिलेल्या आदेशाने फक्त पोर्न साईटसवरच बंदीच आणली नाही तर केंद्र सरकारने आता कोणाच्याही मोबाईलमध्ये पोर्न क्लिप, व्हिडिओ आढळल्यास त्याच्यावर थेट कारवाईचे आदेश दिले आहे. इनडिसेंट रिप्रेझेंटेशन आॅफ वूमन अॅक्ट आणि आयटी अॅक्ट 2008 च्या कलम 25 नुसार आता कोणाच्याही मोबाईलमध्ये एखादी चाईल्ड पोर्नग्राफी, व्हिडीओ अथवा तत्सम साहित्य आढळल्यास, वा ते इतरांना फॉरवर्ड, शेअर केल्यास पहिल्या गुन्ह्यास दोन वर्षाची शिक्षा तर दुसऱ्यांदा गुन्हा केल्यास पाच ते सात वर्षाचा कारावास आणि दोन ते दहा लाखापर्यंतचा दंड अशी शिक्षा होवू शकते.

सर्वोच्च न्यायालयाने यापूर्वी नागरीक त्याच्या व्यक्तीगत आयुष्यात, एकांतात काय करतो, तो पोर्नसाईट पाहतो किंवा नाही, त्याचे लैंगिक आयुष्य तो कसे एन्जॉय करतो यावर कोणतेही निर्बंध असू शकत नाही वा कुणी त्यात दखल देवु शकत नाही, असे म्हटले होते. मात्र या नव्या तरतूदीनुसार जरी एखाद्याने स्वतासाठी पोर्न साईट डाउनलोड केली असेल आणि नेमकी ती पोलिसांना सापडली तर तो आयटी अॅक्टनुसार गुन्हा ठरणार का याबाबतची स्पष्ठता कायद्याने दिलेली नाही. अशा संभ्रमावस्थेत एखाद्याला टारगेट करण्याचे, मानहानीकारक वागवण्याचे आयते कोलीत कोणालाही मिळू शकते. शिवाय गत काही दिवसांत पोर्नसाईटस पाहणाऱ्यांचा आयडी, फोन नंबर शोधून त्यांना ब्लॅक मेलींग करण्याचे, पैसे उकळण्याचे प्रकारही मोठया प्रमाणात सुरु आहेत. या प्रकरणात बहुतांश व्हाईट कॉलर्स अडकले जातात, बदनामीच्या भीतीने हॅकर्सना पैसे देतो पण पोलिसांत जायला नको, अशा मानसिकतेत अनेकजण असतात. अशा घटनांना आळा घालणे हे सायबर यंत्रणेसमोरील आव्हान बनू लागले आहे.

सायबर क्राईमचा सखोल अभ्यास करणे आणि त्यावर नियंत्रण ठेवणे याकरीता केंद्र सरकारच्यावतीने देशभरात सायबर सिक्यूरीटी ट्रेनिंग प्रोग्राम राबवण्यात येणार आहे. यात पहिल्या टप्प्यात शिक्षकांना ट्रेनिंग देण्याकरीता केंद्राने नुकतेच

28 कोटींची तरतूद केली आहे. याशिवाय विविध विद्यापीठांच्या माध्यमातून येत्या शैक्षणिक वर्षापासून सायबर सिक्यूरीटीवर आधारीत अभ्यासक्रम सुरु केले जाणार आहेत.

सायबर विश्वात दर दिवशी नवे काहीतरी घडत असते, हॅकर्सकडून नवनवे तंत्रज्ञान आत्मसात केले जाते आणि महत्वाच्या सुरक्षा प्रणाली भेदण्याचे मार्ग शोधले जात आहेत. तर दुसरीकडे अजूनही ग्राहक व्यक्तीगत पातळीवर तंत्रज्ञान वापरताना सुरक्षेचे नियम पाळताना तितकेसे दक्ष असत नाहीत. खास करुन महाविद्यालयीन युवकांनी आपल्याकडून एखादी अनुचित चूक झाली असेल वा आपल्या आसपास असे काही घडत असेल तर त्याची माहिती आपल्या पालकांना, शिक्षकांना धाडसाने देण्याची आवश्यकता आहे.

एका क्लिकवर सामावलेल्या जगात वावरताना प्रत्येकानेच आपली फसगत होणार नाही यासाठी सायबर अलर्ट असण्याची आणि सायबर स्पेसची नैतिकता समजावुन घेण्याची एक नवी गरज निर्माण झाली आहे. पालकांचा मुलांशी अन मुलांचा पालकांसोबत, कुटुंबातील इतर सदस्य, शिक्षक, मित्र मैत्रीणी यांच्यासोबतचा संवाद निखळ आणि सहजभावाने होत असेल तर सायबर क्राईमसारख्या व्हायरसलाही स्मार्टली फिनीश करता येते, हे लक्षात घ्या.. आपल्या माणसांशी बोलत रहा... संवाद साधत रहा..

****

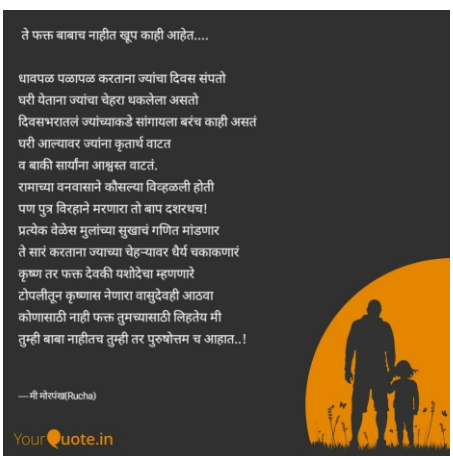

उपयोग काय...?

बळीराजा माझा उपसतो संपाचं हत्यारं...
बळीराजा माझा उपसतो संपाचं हत्यारं,
राजकारणी तेव्हा होतील बेजार.
काही देतील संपास पाठिंबा,
काही करतील निषेध.
जो तो येईल भेट देईल...
जो तो येईल भेट देईल,
आश्वासन देऊन परत जाईल.
ना कधी होतील पूर्ण ती आश्वासन
ना कधी मिळेल माझ्या बळीराजाला न्याय...
ना कधी होतील पूर्ण ती आश्वासन
ना कधी मिळेल माझ्या बळीराजाला न्याय,
अहो मंडळी न पूर्ण होणारी आश्वासनं देताना
तुमची जीभ कशी झडत न्हायं, तुमची जिभ कशी झडत न्हायं.
वाटते एक दिवस दु:ख सारे निघून जाईल...
वाटते एक दिवस दु:ख सारे निघून जाईल,
कधीतरी आपुल्या आयुष्यात एक तरी आशेचा किरण येईल,
पण कुणास ठावूक परिस्थिती अशी येईल डोक्यावर असणाऱ्या
कर्जासाठी माझा बाप जग सोडून जाईल,माझा बाप जग सोडून जाईल...
देवही आमचा डोळे मिटून राहतो..
देवही आमचा डोळे मिटून राहतो,
जेंव्हा माझा बाप दोरखंडास लटकतो.
दोरखंडास लटकतो....दोरखंडास लटकतो....

Rushi R Patil (Vita)

आजची शिक्षण व्यवस्था

कु .कोमल मदन माने - गावडे
Pre law 2nd Year

भारताच्या प्राचीन ऐतिहासिक परंपरेने आपल्याला अनेक आदर्श गुरु-शिष्यांच्या जोडीचा खजिना दिला आणि त्याचबरोबर विविध काळात अवलंबली जाणारी शिक्षण व्यवस्थेची परवणी ही दिली . गुरुग्रहे शिक्षण घेण्याचा वैदिक काळ असो वा शाळेमध्ये जाऊन विविध तंत्रज्ञानाच्या मदतीने शिकण्याचा आजचा काळ असो तेव्हापासून आजपर्यंत शिक्षण व्यवस्थेत अमुलाग्र बदल झाले ,आणि विद्यार्थी पालक आणि शिक्षकांचा शिक्षणाबाबतचा दृष्टिकोनही बदलला . शिक्षण व्यवस्थेबाबत काही बोलायचं म्हटलं आजच्या शिक्षण व्यवस्थेचे अनेक फायदे तोटे नजरेसमोर येतात . गुरुग्रही राहुन अध्ययन करणारा शिष्य गुरूला माता-पित्याच्या जागी मानून त्यांच्या आदेशाचे पालन करायचा आणि गुरु ही आपली शिकवण्याची जबाबदारी पार पाडत असताना शिष्यावर माता पिता समानच माया करायचे . उलटपक्षी आजच्या शिक्षण व्यवस्थेत गुरू-शिष्याच्या या नात्यात दुरावा अधिक दिसून येतो ,याला कारण विद्यार्थ्याचा उर्मटपणा असेल किंवा काही कारणास्तव शिक्षकांचे विद्यार्थ्यांची असभ्य वर्तनामुळे असो पण गुरू-शिष्याच्या दुरावलेले यांना त्याचा परिणाम प्राथमिक शिक्षण व्यवस्थेपासून विद्यापीठ शिक्षण व्यवस्थेवर खोलवर होतो .

पूर्व प्राथमिक शिक्षणापासून उच्च शिक्षणापर्यंत शिक्षण व्यवस्थेचा विचार करायचं म्हटलं तर अनेक धक्कादायक घटना आजच्या घडीला समोर येतात आणि शिक्षण व्यवस्था सुधारली पाहिजे असे आपले ठाम मत तयार होतं . डॉ . बाबासाहेब आंबेडकरांनी शिक्षणाला दुधारी शस्त्र म्हटले हे शस्त्र जर विद्यार्थ्यांनी उचललं तर देशाची प्रगती कोणी थांबवू शकत नाही, पण हे विचार आत्मसात करून ते शिक्षणाचे शास्त्र प्रामाणिकपणे सुपुर्त करायला शिक्षक आणि पालक दोघेही तयार नाहीत आणि पर्यायाने विद्यार्थीही हे शस्त्र पेलून धरण्यात असमर्थ आहेत असे माझे ठाम मत आहे . कारण आपला पाल्य शिक्षण घेत असताना त्याच्याकडे सहेतुक डोळसपणे पाहणे हे गरजेचे आहे , पण एकदा पाल्याने शाळेत प्रवेश घेतल्यानंतर पुन्हा शाळेकडे पाहण्याची फुरसत पालकांकडे नाही असे चित्र दिसते .वर्षातून दोन वेळा आपल्या पाल्याचे गुणपत्रक प्रत्येक पालकाकडे सहीसाठी जाते त्यावर डोळसपणे न पाहता सही केली जाते आणि जेव्हा विद्यार्थ्याला फायनल एक्झाम मध्ये कमी मार्क मिळतात तेव्हा घरीच बसून केवळ शिक्षकांना दोष देण्याचे प्रकार पालकांकडून घडतात . दुसरीकडे शालेय व्यवस्थापनाकडे अपुरा शिक्षक स्टाफ असणे , शिक्षकांनी शालेय कामाव्यतिरिक्त इतर कामे करणे ,उदाहरणार्थ इलेक्शन ड्युटी ,आणि शालेय व्यवस्थापनाकडून विषयतज्ञ शिक्षकाला दुसराच विषय घेऊन विद्यार्थ्यांसमोर जावे लागत असल्याने विद्यार्थ्यांचे नुकसान होताना दिसते .यामुळे पालकांचे दुर्लक्ष आणि शालेय व्यवस्थापनाच्या चुकांमुळे गुणवत्ता असूनही विद्यार्थी मागे पडतात ,आणि शिक्षणाकडे करिअरच्या दृष्टीने पाहण्याऐवजी केवळ मौजमजा आणि विलासी जीवन जगण्याच्या हेतूने शिक्षण क्षेत्रात सक्रिय राहणे पसंत करतात .चूक फक्त पालक आणि शिक्षकांची नसते विद्यार्थीही चुकतो , पण जो चुकत नाही तो विद्यार्थी कसला हे म्हणणं थोडं धाडसाचंच होईल .

स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतर गेल्या सत्तर वर्षात शिक्षण क्षेत्रात वारंवार बदल घडत आले आहेत . शिक्षण तज्ज्ञांनी सुचवलेल्या योजनांचा खऱ्या अर्थाने अंमल होतो का?हा संशोधनाचा विषय आहे .अनेक शिक्षणतज्ञांनी वेळोवेळी सुचवलेल्या

बदलाच्या अनुषंगाने बदल स्वीकारून अभ्यास पूर्ण तज्ञ मंडळींकडून पाठ्यपुस्तकांची निर्मिती केली जाते हे जरी खरं असलं तरी पाठ्यपुस्तकांमध्ये अनेक प्रकारची माहिती चुकीची असल्याचे निदर्शनास येते ,मग ती ऐतिहासिक माहिती असतो व गणित सोडवण्याची चुकीची पद्धत .अगदी दाखल्यावर उदाहरण द्यायचं झालं तर रविवार दिनांक 30 ऑगस्ट 2017 या दिवशी सकाळच्या बातम्या मध्ये समोर आलेली भूगोलच्या पुस्तकात चुकीचे नकाशे असल्याची बातमी आणि त्यासोबतची नकाशाची चित्र ! याच पाठ्यपुस्तकांना आधारे विद्यार्थ्यांना शिकवलं जातं आणि विद्यार्थी शिकतात .एखाद्या शिक्षकांच्या लक्षात आलं की हे चुकीच आहे तरीही ते याबाबत शिक्षण मंडळाला कळविण्यास धजावत नाहीत . कदाचित नोकरीचा विचार त्यांच्या मनात येत असावा !

स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतरच्या सुरुवातीच्या काळात शिक्षण तज्ञ डॉ. जे .पी .नाईक यांनी देशाच्या शैक्षणिक स्थितीचे अवलोकन करून "साक्षर जनता भूषण भारता" ही उक्ती सार्थ ठरविण्यासाठी प्रौढ शिक्षण अभियानासारखे अभियान चालविण्यासाठी प्रयत्न केले पण हे वर्ग चालवताना मात्र ज्या त्या परिसरातील शिक्षण विभागाने बहुतांश कागदी घोडेच नाचवले .यामागे काही अंशी प्रौढांची उदासीनता दिसून आली . प्रौढ शिक्षणाच्या सर्व सोयी उपलब्ध करून देऊन ही केवळ उदासीन मानसिकतेमुळे या अभियानाला अपेक्षित यश लाभले नाही हे पाहता सरकारने आणि शिक्षण विभागाने प्रभावी आणि मार्मिक प्रबोधन करणे गरजेचे होते .प्रसिद्धी माध्यमातून शिक्षण घरोघरी दारोदारी पोहोचण्याचा डंका पिटला जातो पण वास्तवात मात्र या योजनांना यश लाभत नाही . उदाहरण द्यायचं झालं तर शासनाने जाहीर केलेल्या पोषण आहाराचे उदाहरण आहेच . मध्यान्ह भोजनाअंतर्गत विद्यार्थ्यांसाठी योजलेल्या योजना कागदावर सदृढ आहे पण अंमलबजावणीत घोटाळ्यांची मेजवानी आहे .अर्थात राजकीय इच्छाशक्ती बरोबर निव्वळ राजकीय स्वार्थापोटी अनेक योजना कुचकामी ठरतात .मजबूत पाया वरील ज्ञानाची इमारत बांधायची असेल तर विद्यार्थ्यांच्या प्राथमिक अवस्थेत त्यांच्या शैक्षणिक जडणघडण ही तितकीच मजबूत झाली पाहिजे, नाहीतर बऱ्याच ठिकाणी कुपोषित मुले आणि बालकामगार, शाळाबाह्य मुले नसल्याचा शासनस्तरावर गोड गैरसमज करून घेतल्याने या मुलांबाबतच्या शैक्षणिक योजना इथे राबवल्या जात नसल्याचे दिसते . अभ्यासक्रम देतानाही सातत्याने बदल करणे, अल्पमुदतीचे अभ्यासक्रम देणे, आणि मंत्री स्तरावर मंत्री बदलतात शैक्षणिक सुधारणांच्या नावाखाली वारंवार बदल करणे कितपत योग्य आहे? दहावीच्या विद्यार्थ्यांना वीस मार्क शिक्षकांनी द्यायचे की नाही हा प्रश्न अजून भिजत ठेवलेला दिसतो . हे झालं प्राथमिक शिक्षणाचं आणि उच्च शिक्षणाच्या बाबतीत विचार करायचा झाला तर याहूनही भयानक चित्र डोळ्यासमोर येतं .

राज्याच्या उच्च शिक्षण क्षेत्रात काही दिवसापासून विद्यापीठ परीक्षा पद्धतीत चर्चेत आली आहे .मुंबई विद्यापीठाच्या परीक्षांचे निकाल जाहीर करण्यास होणाऱ्या विलंबाची दखल कुलपतींनी घेतली . 31 जुलैपूर्वी निकाल जाहीर करावेत असे आदेश मुंबई विद्यापीठाला दिले .याच आठवड्यात घडलेली दुसरी महत्त्वाची पण तशी अधिक चर्चेत न आलेली घटना म्हणजे 17 वर्षांपूर्वी नागपूर येथे बोगस गुणतक्ता आणि पुनर्मूल्यांकन याप्रकरणी आरोपींना न्यायालयाने चार वर्षे कैद आणि 50 हजार रुपयांची दंडाची शिक्षा सुनावली .

महाराष्ट्रातील अनुदानित, विनाअनुदानित ,व्यावसायिक, बिगर व्यावसायिक अशा महाविद्यालयात अनेक कारणांमुळे शिक्षकांची संख्या पुरेशी नाही किंवा एकूण शिक्षक संख्येच्या प्रमाणात ते 50 टक्क्यांच्या आसपास पोहोचेल अशी परिस्थिती आहे . याला अनेक घटक कारणीभूत आहेत . मागील काही वर्षात मोठा कालावधी भरती बंदीचा आणि भरतीवरील निर्बंधाचाच होता .

आरक्षणाबाबतची धोरणे बदलल्याने रोस्टर पुन्हा तयार करणे आणि भरतीस आणि अनुमती घेणे शक्य झालेले नाही . आणि काही विषयांसाठी विहित अर्हता आणि अनुभव धारक शिक्षक उपलब्ध होत नाहीत . त्यातही सर्वोच्च प्राध्यापक पदासाठी उमेदवार मिळणे हे अनेक विषयांसाठी कठीण काम

झाले आहे असलेल्या अनुदानित शिक्षकांच्या पदावर तीन तासिका तत्वावरील शिक्षक हंगामी स्वरुपात नियुक्त केले जातात त्यामुळे त्यांना प्रश्न नियोजनाचे , वरिष्ठ पर्यवेक्षणाचे ,भरारी पथकाचे किंवा मूल्यमापनाचे कार्य सोपवता येत नाही .

साधारणत पदवी अभ्यासक्रम हे तीन किंवा चार वर्षांचे आहेत त्यातील अनेक अभ्यासक्रमांची श्रेणी केवळ अंतिम वर्षाच्या कुणावर अवलंबून असते काही महाविद्यालयांनी प्रथम आणि द्वितीय वर्षाच्या परीक्षा पूर्णत : महाविद्यालयाकडे सोपवल्या .या परीक्षा महाविद्यालयाने घेतल्या तरी त्याचे मूल्यमापन पात्र शिक्षकांना करावे लागते . यासाठी सर्व विद्यापीठांनी समान अभ्यासक्रमाचे सूत्र स्वीकारायला हवे . अत्यावश्यक विषय आहेत त्यांचा अभ्यासक्रम सर्व विद्यापीठात समान करायला हवा . त्यानंतर सर्व विषयांसाठी बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न लघुत्तरी आणि दीर्घोत्तरी प्रश्नांचा संच सर्व विद्यापीठांनी तयार करून घ्यावा , आणि त्याचे एकत्रीकरण करून मोठा प्रश्न संग्रह उपलब्ध होईल याचा वापर सर्व विद्यापीठात करता येऊ शकेल . तसेच शिक्षकांचे प्रमाण ही वाढवायला हवे

महाराष्ट्र शासनाने माहिती-तंत्रज्ञानाचे सचिव राजेश अग्रवाल यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती नेमली होती .तिने अभ्यासपूर्ण शिफारशी केल्या आहेत त्यांची अंमलबजावणी आता सुरू केली आहे . तंत्रज्ञानाच्या वापरामुळे प्रश्नपत्रिका वितरणा सारख्या बाबतीत गतिमानता आणि अचूकता आली आहे ,मात्र मूल्यमापनाच्या कामाचा बोजा कायम आहे . त्यामुळे परीक्षा पद्धतीत बदल करून हा ताण कमी करता येईल .

एकूण उच्च शिक्षणाची आजची परिस्थिती लक्षात घेता या स्थितीत सुधारणा घडवून आणण्यासाठी आणि विद्यार्थ्यांचा निकाल वेळेत जाहीर करण्यासाठी परीक्षा पद्धतीत बदल करणे गरजेचे आहे .परीक्षा कामात संगणकाचा वापर गरजेचा आहे .शिक्षण व्यवस्थेच्या समस्यांच्या मुळाशी जाऊन शिक्षण व्यवस्था सुधारायची असेल, तर त्या शिक्षण व्यवस्थेने किंबहुना सरकारने पाश्चिमात्य शैक्षणिक धोरण स्वीकारले पाहिजे . पाश्चिमात्य देशात मुलांच्या शिक्षणाचा भार सरकार पेलते गुणवंत विद्यार्थ्यांना सर्वार्थाने पाठबळ दिले जाते म्हणून तेथील विद्यार्थी शिक्षणाकडे ज्ञानार्जन बरोबरच वैज्ञानिक दृष्टीने ही पाहतो .

शिक्षण हे वाघिणीचे दूध आहे ,आणि ते मिळवण्याची आवड विद्यार्थ्यांच्या निर्माण झाली पाहिजे आणि ज्ञानाची गंगा प्रत्येकापर्यंत पोहोचवण्यासाठी कोणत्याही प्रकारचे राजकारण किंवा स्वार्थ डोळ्यासमोर न ठेवता राज्यकर्ते समाज पालक आणि शिक्षक यांनी योग्य ते बदल सुचवून शिक्षण व्यवस्था सुधारली पाहिजे .शिक्षण मोफत व सक्तीचे झाले पाहिजे . आजची शिक्षण व्यवस्था सुधारली तर देश सुधारेल यात तिळमात्र शंका नाही .

****

Social Media....

एका क्षणात Priyanka Paroor नावच्या एका Side Actress ला 30 Sec. च्या एका Video Clip मुळे जगप्रसिद्धि मिळत असेल, Instgram वर कमी वेळात जास्त Followers होणाऱ्यामध्ये ती जगात दुसऱ्या क्रमांकांवर येत असेल, एवढ्या कमि वयात कोणत्याही Background शिवाय तिला जर Bollywood मधून Offer येत असतील तर social Media हे किती प्रभावी माध्यम आहे हे समजते.

Social Media वरून देशाचा पंतप्रधान कोण असवा हे ठरत असेल. Social Media मुळे जेवढे लोक तळातून वर येतात तेवढेच वरती आलेले तळात जातात हे विसरुन चालणार नाही. त्यांचीही बरीच उदाहरणे सांगता येतील. बरेच video Clips आणि Audia Clips मुळे बऱ्याच नेत्यांना, पदाधिकाऱ्यांना, सरकारी अधिकाऱ्यांना आपली पदे गमवावी लागली आहेत. त्यामुळे कोणत्याही social Media Site वर एकाधी Post करताना ती खरी आहे का खोटी आहे. ती बरोबर आहे का नाही. त्यामुळे कुणाच्या भावना दुखावल्या जाणार नाहीत याची काळजी घ्यायला पाहिजे. हल्ली काही समाजकंठक एकाधा लेखाची काट-छाट करून समाजामध्ये सामाजिक तेढ निर्माण करण्यात व्यस्त असतात. त्यामुळे Social Media वर आलेले सगळेच Message खरे नसतात. अश्या post ची खात्री केल्याशिवाय त्या Forward करणे योग्य नाही.

हल्ली तर प्रत्येक राजकीय पक्षांनी आपल्या संघटनेच्या पदांमध्ये Social Media पदाची तरतुद केली आहे. तिथेही आमूक तालुका Social Media अध्यक्ष, तमूक जिल्हा Social Media अध्यक्ष आलेले आहेत.
ज्यांना आपल्या भावना, आपल्या व्यथा, आपल्यातले कलागुण जगासमोर मांडायचे असतील तर Social Media हे एक प्रभावी माध्यम ठरु शकेल....

शेवटी सांगायचे एवढेच कि...Social Media ला कमजोर समजू नका.

Rushi R Patil (Vita)

विधी क्षेत्राकरिता सुवर्णकाळ

• योगिनी विजय बाबर,
माजी विद्यार्थीनी

१२वी नंतर पुढे काय? अथवा करीयर नेमकं कशात करायचं...गत चार वर्षात इंजिनियरिंगच्या जागा रिकाम्या राहताहेत, तर एमबीए मार्केटिंग करूनही मनासारखा जॉब न मिळणाºयांची ंसंख्याही वाढते आहे. मेडिकलची दरवर्षी वाढणारी फी अन नीटचा नेमका गोंधळ.. या सर्व अस्थीरतेच्या वातावरणात वीधी क्षेत्राकरीता मात्र सुवर्ण काळ येतो आहे.

खरे तर वीधी क्षेत्रात करीयर क्ररू पाहणाºयांना कधीच नोकरीची वा संधीची फारशी वाट बघावी लागत नाही, यापूर्वी म्हणजे अगदी पाच एक वर्षा पूर्वीपर्यंत कोर्टात प्रॅक्टीस करणं, प्राध्यापकी करणं अथवा कोणत्यातरी फर्ममध्ये कायदेशिर सल्लागार बनणे अशी काही मर्यादा या क्षेत्रात होती, पण गत पाच वर्षात वीधी क्षेत्रातल्या संधी अनेक पटीने वाढल्याता शिवाय अनेक प्रकारचे राष्टÑीय आणि आंतरराष्टÑीय पर्यायही यात उपलब्ध झाले आहेत. १२ वी नंतर पाच वर्ष आणि पदवीनंतर तीन वर्षाच्या वीधी अभ्यासक्रमाच्या पूर्ततेनंतर विद्यार्थी लॉची प्रॅक्टीस तर करू शकतोच शिवाय ज्यूडीशियरी एक्झाम अर्थातच न्यायाधीश होण्याकरीताच्या स्पर्धा परीक्षांनाही बसू शकतो. या परीक्षांकरीता ३५ वर्षे वयाची अट आहे, तर काही विशेष घटकांना वयाची अतिरीक्त सवलतही आहे. स्पर्धा परीक्षांमध्ये यूपीएससी, एम पी एस सीद्वाराही लिगल आॅफिसर्सच्या परीक्षा देता येतात, या परीक्षां उत्तीर्ण झाल्यानंतर राज्य वा केंद्र सरकारी खात्यात लिगल आॅफिसर्स म्हणून काम करता येते. याशिवाय स्थानिक स्वराज्य संस्था, उदा. जिल्हा परीषद, नगरपालिका, विविध सहकारी, सरकारी, खासगी, आंतरराष्टÑीय बँका, पतसंस्थांमधूनही सल्लागारपदी नेमणूक होवू शकते. देशभरात अनेक मोठ मोठे उद्योग धंदे येवू घातले आहेत, त्या अनुशंगाने राज्यभरात विविध ठिकाणी भुमिअधिग्रहण सुरू आहे. सिडको, प्राधिकरण अशा निमशासकीय संस्थांमार्फत ही कामे सुरू आहेत. या संस्थानाही मोठ्या प्रमाणात लिगल ॲडव्हायजर्सची आवश्यकता भासतेच आहे. इन्कमटॅक्स्, सेल्स टॅक्स, एक्साईज आदी खात्यात लिगल सेक्रेटरी आणि असिस्टंट सेक्रेटरीच्या पोस्टकरीताही स्पर्धापरीक्षेमार्फत भरती होते. केंद्र वा राज्य सरकारच्या महत्वाच्या खात्यामंधून भाषांतरकार म्हणूनही लॉ पदवीधरांची निवड केली जाते. याशिवाय सरकारी, निमसरकारी, खासगी कंपन्या, संस्थामधून लवाद नेमले जातात, हे लवाद अर्थातच टÑब्यूनल्स त्या त्या कंपनीतील वाद मिटविण्याची काम करतात. औद्योगिक क्षेत्र, बँका, शिक्षण संस्था, विद्यापीठे, धार्मिक पिठासनं, महामंडळे, साखर कारखाने, सूत गिरण्या, सहकारी संस्था आदी ठिकाणी लवाद नेमले जातात. या लवादाकरीता काम करण्याकसाठी लॉ पदवीधरांना संधी मिळू शकते. भारतीय नेव्ही, आर्मी एअर फोर्स या महत्वाच्या खात्यांतही लिगल आॅफिसर्सची भरती केली जाते. याकरीता स्वतंत्र परीक्षा असतात. या खात्यातील लिगल अधिकारी हे फक्त त्या खात्यातील कोर्ट मार्शलमध्ये महत्वाची भुमिका बजावतात. भारतात लाखो प्रकारच्या सामाजिक संस्था कार्यरत आहेत. महाराष्टÑातही त्यांची संख्या 60 हजारापेक्षा अधिक आहे. महिला, बालक यांच्याकरीता समूपदेशन, व्यसनमुक्ती, आदी विविध प्रश्नांवर या संस्था काम करीत असतात, या संस्थांना सामाजिक भान असणाºया वकीलांचीआवश्यकता असते. अशा एनजीओकरीता काम करणे हा एक उत्तम पर्याय ठरू शकतो.राज्यात अनेक नविन लॉ कॉलेजेसना मान्यता मिळाली असून या क्षेत्रात शिक्षक

म्हणूनही नव्याने पर्याय उपलब्ध झाले आहेत. त्यातही व्हीजींटीग फॅकल्टी हा ट्रेंड नव्याने रूजतो आहे. सीबीएससी आणि दिल्ली बोर्डच्या शालेय अभ्यासक्रमांतही आता लॉचे प्रायमरी एज्यूकेशन समाविष्ठ केले आहे. त्यामुळे अगदी लॉ पदवी घेतल्यानंतर शाळांमधूनही लिगल टिचरच्या संधी तुमच्याकरीता उपलब्ध झाल्या आहेत. सध्या आॅनलाईन लॉ वेबसाईटसकरीताही टेक्नीकल रायटर्सची आवश्यकता असते, याद्वारे तुम्ही तुमचे कायद्याचे ज्ञान आॅनलाईन शेअर करू शकता, स्वत:ची वेब साईट अथवा कायदेशिर सल्ला मार्गदर्शनकारीता स्वत:चे वेबपेज सुरू करू शकता. संगणकाच्या आणि माहिती तंत्रज्ञानाच्या या युगात बीपीओ सेक्टरप्रमाणेच आता लिगल आउट सोंसिंगमध्ये मोठ्या प्रमाणात संधी उपलब्ध झाल्या आहेत. इंग्रजीचे उत्तम ज्ञान असणाऱ्या हजारो उमेदवारांची या क्षेत्रात सध्या गरज आहे, येत्या पाच वर्षात या क्षेत्रात सर्वाधिक संधी उपलब्ध होतील असा तज्ञांचा अंदाज आहे. याकरीता यूएस बार असोसिएशनची परीक्षा पास होणे बंधनकारक आहे. पण याचा दुहेरी फायदा असा असेल की या परीक्षेत उत्तीर्ण झालात तर परदेशीही इतरत्र नोकरीच्या संधी मिळू शकतात. महाराष्ट्रात मुंबई विदयापीठ, सावित्रीबाई फुले विदयापीठ, पुणे, शिवाजी विदयापीठ, कोल्हापूर, भारती विदयापीठ यांच्यामार्फत विधी उत्तम विधी अभ्यासक्रम राबविले जातात. ज्या विद्यार्थ्यांचे भाषेवर प्रभुत्व आहे. व्याकरण, अचूक शब्दसाठा ज्याच्याकडे आहे, आणि ज्याला भाषांतराचे उत्तम ज्ञान आहे अशा लॉ पदवीधर विद्यार्थ्यांना प्रकाशन क्षेत्रात संधी मिळू शकते. लॉच्या विविध अभ्यासक्रमाकरीता आवश्यक असणारी क्रमीक पुस्तके, संदर्भ ग्रंथ, लॉ जर्नल्स, लॉ रिपोर्टस, लॉ न्यूजपेपर आर्टिकल्स, कॉलम रायटर्स, लिगल एडीटर्स, लिगल जर्नालिस्ट, अशा विविध ठिकाणी संधी उपलब्ध आहेत. सध्या राज्यातच नव्हे तर जगभरात भेडसावणारा महत्वाचा प्रश्न म्हणजे पर्यावरणावर होणारे अतिक्रमण. पर्यावरण या क्षेत्रात काम करणाऱ्या अभ्यासू वकिलांची तशी अजूनही कमतरताच आहे. याच विषयात स्पेशलायझेशन करून शिक्षण विभागात, अथवा संशोधन क्षेत्रात संधी आजमावता येवू शकते. अशाच प्रकारे फॅमिली मॅटर, डोमेस्टीक व्हायलन्स, ह्यूमन राईटस , सिव्हील, क्रिमीनल लॉ, राज्यघटना, ॲडमिनिस्ट्रेटिव्ह, फॅमिली लॉ, टॅक्सेशन, कॉर्पोरेट लॉ, बीझनेस लॉ, लेबर लॉ, इंटरनॅशनल लॉ, प्रॉपर्टी लॉ, अशा विविध विषयात स्पेशलायझेन करता येवू शकते.

****

तुच तुझ्या जीवनाचा शिल्पकार

तुच तुझ्या जिवनाचा शिल्पकार,
ना कोण येइल तुला पुरवण्या आयुष्याचा आधार...
करायचे आहे तुला ह्याच जन्मी सारे काही,
पुढचा जन्म तुला मिळेल मानवापोटी असे नाही...
करावे लागेल तुला ह्याच क्षणी,
भविष्यात कोण तरी होइल तुझे ऋणी..
मि..मि..मिच केले म्हणशील जरी,
न बोलता करावे या उपरी...
ठेविता स्वार्थ बाजूला काम लावावे सत्कर्णी,
लोक पाहतील, बोलतील
तुच तुझ्या कर्तुत्वाचा धनी...
तुच तुझ्या कर्तुत्वाचा धनी...

Rushi R Patil (Vita)

सुचलं - म्हणून

सुचलं म्हणून देशाचं करु वाटलं भलं...
सुचलं म्हणून देशाचं करु वाटलं भलं,
सांग मतदार राजा ह्या वेळी तुझा कोणत्या
पक्षाकडे आहे कलं.
काय सांगू तुम्हाला ह्या देशाचं हालं...
काय सांगू तुम्हाला ह्या देशाचं हालं,
बेकारी, गरिबी, जातीवाद जाल तिकडं पहालं.
आरं सुचलं म्हणून करावसं वाटलं समाजकारण...
आरं सुचलं म्हणून करावसं वाटलं समाजकारण,
पण हल्ली त्यातही आलेकी हो राजकारण.
राष्ट्रीय राजकारणां तुला साष्टांग नमस्कार...
राष्ट्रीय राजकारणां तुला साष्टांग नमस्कार,
आज खरचं ह्या देशात Democracy
राहिलीय का रं.
आरे नेत्या तुझा रक्तचा नसलेला बाप सांगेल
तशी तु मान हालवशील...
आरे नेत्या तुझा रक्तचा नसलेला बाप सांगेल
तशी तु मान हालवशील,
सांगा आता अशा या नंदीबैलामुळं
जनतेचं भलं कसं होयील.
दोन समविचारी पक्ष येतातं म्हणे
एकत्र लढवण्या election...
दोन समविचारी पक्ष येतातं म्हणे
लढवण्या election,
पण तुमचा विचार कधीच नसतो
कसे करावे ह्या भारत मातेचे रक्षण.
रात्रीचा या काळोख्यात तुम्ही खेळालं
अनैतिकतेचे डावं...
रात्रीचा या काळोख्यात तुम्ही खेळालं
अनैतिकतेचे डावं,
आनं दिवसा तुमची नैतिकता उठून दिसते की रावं...
उठून दिसते की रावं.

Rushi R Patil (Vita)

Success is
no accident. It is hard
work, perseverance,
learning, studying,
sacrifice and most
of all, love of what you
are doing or
learning to do.

Bharati Vidyapeeths's

New law college, Sangli

COLLEGE DEVELOPMENT COMMITTEE

Dr. Vishwajeet Kadam	Chairperson of the Management
Dr. H. M. Kadam	Secretary of the Management
Prof. S. J. Aher	Member (HOD)
Prof. V. V. Irale	Member (Teacher)
Mr. B. L. Wagmare	Member (Librarian)
Mrs. M. Y. Kale	Member (Teacher)
Mr. A. K. Mahadik	Member (Non teaching)
Dr. K.D. Jadhav	Member (Education)
Dr. R.B. Kulkarni	Member (Business)
Dr. D. G. Kanase	Member (Research)
Dr. Amarja Nargunde	Member (Social service)
Prof. S. G. Sable	Member (Co-ordinator, IQAC)
Dr. Pooja Narwadkar	Member (Principal)

Bharati Vidyapeeths's

New law college, Sangli

Teaching Staff 2018-19

Law

Dr. P. P. Narwadkar	I/C Principal	B.A.,LL.M., NET, Ph.D.
Dr. B. L. Waghmare	Librarian	M.Lib .NET
Mr. S. G. Sable	Asst.Prof	B.A.,LL.M.,NET
Mr. S. J. Aher	Asst.Prof.	B.A.,LL.M., NET
Mrs. M. Y. Kale	Asst.Prof.	B.Sc.,LL.M.,SET
Mr. V. V. Irale	Asst.Prof.	B.A.,LL.M., NET,SET
Mrs. S. P. Patil	Asst.Prof.	B.S.L.,LL.M

Pre Law

Mr. S. M Nikam	Asst.Prof.	M.A. M.Phil SET
Mr. S. G. Patil	Asst.Prof.	M.A. M.Phil
Ms. S. B. Adimani	Asst.Prof.	M.A. M.Phil SET

Bharati Vidyapeeths's

New law college, Sangli

Editorial Board of College Magazine 2018-19

- Editor : Dr. Pooja Narwadkar
- Executive Editor : Prof. Smita Adimani
- Executive Member : Prof. Sanjeevkumar Sable
- Executive Member : Prof. S. J. Aher
- Executive Member : Prof. Irale V.V.
- Executive Member : Prof. Kale M.Y.

दि. प्रेस रजिस्ट्रेशन ऑफ बुक्स आणि नियम क्र. ८, फॉर्म नं. ४, अन्वये आवश्यक माहिती

प्रकाशक	:	भारती विद्यापीठाचे, न्यू लॉ कॉलेज, सांगली.
प्रकाशन काळ	:	वार्षिक
प्रकाशकाचे नांव	:	प्राचार्य डॉ. पूजा नरवाडकर
राष्ट्रीयत्व	:	भारतीय
पत्ता	:	भारती विद्यापीठाचे, न्यू लॉ कॉलेज, सांगली.
संपादकाचे नांव	:	प्राचार्य डॉ. पूजा नरवाडकर
राष्ट्रीयत्व	:	भारतीय
पत्ता	:	भारती विद्यापीठाचे, न्यू लॉ कॉलेज, सांगली.
मुद्रक	:	सोनहिरा प्रिंटर्स, आगर भाग, शिरोळ. जयसिंगपूर
राष्ट्रीयत्व	:	भारतीय
पत्ता	:	प्लॉट नं. १७ ते २१ छत्रपती शाहू इंडस्ट्रियल इस्टेट, आगरभाग, शिरोळ.
मालकी	:	भारती विद्यापीठाचे, न्यू लॉ कॉलेज, सांगली.

मी, प्राचार्य डॉ. पूजा नरवाडकर, प्रकट करतो की, माझ्या माहितीप्रमाणे वरील प्रकटन सत्य आहे. या नियतकालिकातील मजकुराशी संपादक मंडळ सहमत असेलच असे नाही. तसेच या अंकातील साहित्यकृतींच्या जबाबदारी संबंधीत लेखकांची आहे.

Sufiya Mujawar got second prize in District level Elocution competition organized by Neharu Yuva Kendra, Sangli.

Farewell Function 2018-19

BVNLCS Students bagged second prize in Late Justice P.B. Gajendragadkar Memorial Seventh State Level Moot Court Competition, Satara.

Bharati Vidyapeeth's

NEW LAW COLLEGE, SANGLI

Bharati Vidyapeeth Bhavan, Rajwada Chowk, Sangli- 416 416

Phone : 0233-2377256, **FAX:** 0233-2326372, **Please Visit our Website-** www.bharatividyapeeth.edu

E-Mail : bvnlcs@yahoo.co.in, nlcsangli@bharatividyapeeth.edu